

Sygn. akt I UK 132/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania Z.L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 stycznia 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 2 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...]. wyrokiem z 2 listopada 2016 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z 24 września 2015 r. i oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z 20 kwietnia 2015 r. odmawiającej mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887).

Wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1127 ze zm.) w zw. z art. 32 ust. 1, 2 i 4 ww. ustawy, a także § 2 i 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) i załącznika do tego rozporządzenia, przez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że ubezpieczony pracując w spornych okresach, tj. od 1 kwietnia 1976 r. do 31 grudnia 1979 r. (technik i starszy technik) oraz od 1 września 1983 r. do 30 kwietnia 1992 r. (kierownik robót, kierownik zespołu ciepłowniczego, p.o. kierownik zespołu instalacyjno-budowlanego) nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, a to pracy wymienionej w dziale XIV poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest: (-) art. 227 w zw. z art. 228 § 2 k.p.c. i w zw. z § 2 i 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów; (-) art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 oraz 316 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 382 i 386 § 1 k.p.c.

Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji niekwestionowania (uznania za zatrudnienie w warunkach szczególnych) przez ZUS okresu czasu pracy na stanowisku monter a pomocy monter a wykonujących demontaż kotłowni i wpięcie do miejskiej sieci ciepłej, w skład których to prac zalicza się spawanie (wycinanie starych elementów kotłowni a następnie zespawanie nowych elementów podłączających do miejskiej sieci ciepłej), zasadnym jest uznanie, że nadzór nad pracownikami na ww. stanowiskach stanowi pracę w szczególnych warunkach, która może być zakwalifikowana pod poz. 24 działu XIV wykaz A z załącznika do ww. rozporządzenia Rady Ministrów, czy też należy ją uznać jako nie kwalifikującą się jako praca w szczególnych warunkach w energetyce?

Dodatkowo, skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w przedmiotowej sprawie, w świetle stanu faktycznego tej sprawy, można stwierdzić *prima facie* naruszenie art. 32 ww. ustawy oraz § 2 i 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministra i załącznika do rozporządzenia. Zdaniem skarżącego, Sąd drugiej instancji w sposób niezgodny z brzmieniem tych przepisów dokonał kwalifikacji pracy świadczonej przez wnioskodawcę, nie uznając jej za pracę w warunkach szczególnych, pomimo że wszystkie czynności wykonywane

przez ubezpieczonego w ramach jego obowiązków pracowniczych stanowiły czynności nadzorcze wymienione w dziale XIV pod poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów, ponieważ dotyczyły bezpośredniego nadzoru nad pracownikami wykonującymi prace stanowiące integralną część większej całości dającej się zakwalifikować do pracy z wykazu A działu XIV poz. 12 w narażeniu wynikającym z dużego zapylenia, kurzu oraz wzrostu ciśnienia, a ubezpieczony dostawał dodatki za pracę w warunkach szczególnych. Według skarżącego Sąd w sposób oczywisty naruszył także art. 227 k.p.c. w zw. z § 2 i 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów przez pominięcie przy dokonywaniu oceny zgromadzonego materiału dowodowego wystawionego przez pracodawcę świadectwa pracy w warunkach szczególnych oraz pominięcie zeznań wskazanych we wniosku świadków złożonych przed Sądem pierwszej instancji, jak również znanych Sądowi z urzędu opisów zawodu spawacza i monterów instalacji ciepłowniczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przyjętym przez ustawodawcę modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130). Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572). Ma to ma umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (postanowienie SN z 29 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.).

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przez istotne zagadnienie prawnego rozumie się zagadnienie, które odnosi się do konkretnego przepisu prawa albo konkretnej regulacji prawnej. Oznacza to, że po stronie skarżącego spoczywa obowiązek sprecyzowania, jakiego przepisu (zespołu przepisów lub norm prawnych) prawa materialnego lub procesowego dotyczy przedstawiane zagadnienie (por. postanowienie SN z 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, LEX nr 1515455), wskazania za pomocą wyvodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) prawnych zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie rozstrzygnięcie skarżący proponuje (por. postanowienie SN z 27 października 2015 r., II PK 61/15, LEX nr 1968444, oraz powołane tam orzeczenia). Zagadnienie powinno przy tym dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej (por. postanowienia SN z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Tym samym zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania to problem prawny wiążący się z określonym przepisem prawnym, którego rozstrzygnięcie ma znaczenie nie tylko dla przedmiotowej sprawy (por. postanowienie SN z 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, LEX nr 1675224).

Wniosek skarżącego nie spełnia powyższych warunków. Wskazane we wniosku zagadnienie nie zostało przedstawione w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych i oceny dowodów (w tym zakresie por. też postanowienie SN z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, LEX nr 1674437). Pytania skarżącego zmierzają do wyjaśnienia skonkretyzowanego i zindywidualizowanego problemu istotnego jedynie dla niego. Tym samym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie zawiera problemu ogólnej natury, który odpowiadałby konstrukcji zagadnienia prawnego z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Odnosnie twierdzenia skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą

zasadność wymaga wskazania i wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez wnikania w szczegóły sprawy; spełnienie tej przesłanki jest możliwe wyłącznie przy tak ewidentnym naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439; czy postanowienie SN z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619). Nadto, o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić, gdy strona skarżąca dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołuje się na uchybienia sądu drugiej instancji o charakterze proceduralnym, które w ogóle nie podlegają kontroli kasacyjnej (por. art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., a także przykładowo wyrok SN z 10 maja 2012 r., II PK 220/11, LEX nr 1211159 i powołane tam orzecznictwo). Warto w tym miejscu przypomnieć, że kontrowersje dotyczące dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych czy krytyka oceny dowodów nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej (por. postanowienie SN z 19 lutego 2014 r., I UK 412/13, LEX nr 1646934).

Skarżący nie wykazał oczywistej postaci naruszenia przepisów prawa. Twierdzenie o rażącym naruszeniu przepisów prawa materialnego opiera się na założeniu, że wszystkie czynności skarżącego dotyczyły bezpośredniego nadzoru nad pracownikami wykonującymi prace stanowiące integralną część większej całości dającej się zakwalifikować do pracy ujętej pod poz. 12 działu XIV wykazu A z załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Tymczasem podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku są ustalenia, że wnioskodawca nie nadzorował głównie pracy spawaczy, a prace spawalnicze nie stanowiły podstawowych dla procesu technologicznego zakładu. Sąd ustalił, że nadzór wnioskodawcy odnosił się do prac ogólnobudowlanych związanych z remontem i likwidacją kotłowni miejskich (około 90 % czasu pracy), w których praca spawacza była tylko jedną z kilku innych rodzajów prac, których nie można przyporządkować do określonych stanowisk ujętych w wykazie prac w szczególnych warunkach. Z kolei zestawienie porównawcze zarzutów skarżącego dotyczących rażącego naruszenia przepisów postępowania z treścią zaskarżonego wyroku nie potwierdza

twierdzenia skarżącego, że Sąd drugiej instancji pominął część materiału dowodowego. Sąd drugiej instancji, dokonując oceny materiału dowodowego, uwzględnił zarówno okoliczność wystawienia skarżącemu świadectwa pracy zawierającego zapis o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, a także zeznania świadków R.M. i T.K. (zob. s. 7-9 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). W tej sytuacji trudno podzielić stanowisko skarżącego o oczywistym, widocznym *prima facie*, naruszeniu przepisów prawa.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.